

U novembru je nastavljen rast proizvodne aktivnosti – 31,8% anketiranih firmi se izjasnilo da im proizvodna aktivnost raste, uz 11,5% kompanija kojima je proizvodna aktivnost u padu. Rast proizvodne aktivnosti bio je na sličnom nivou kao i u oktobru.

Prosečno korišćenje proizvodnih kapaciteta u novembru je iznosilo 76% i bilo je niže za 1,8pp u odnosu na oktobar.

Indikator tekuće zaposlenosti u novembru je, nakon pada u oktobru, zabeležio pozitivnu vrednost od 5pp. Bolji rezultat po pitanju tekuće zaposlenosti zabeležen je i u odnosu na uporedivi novembar 2017. godine.

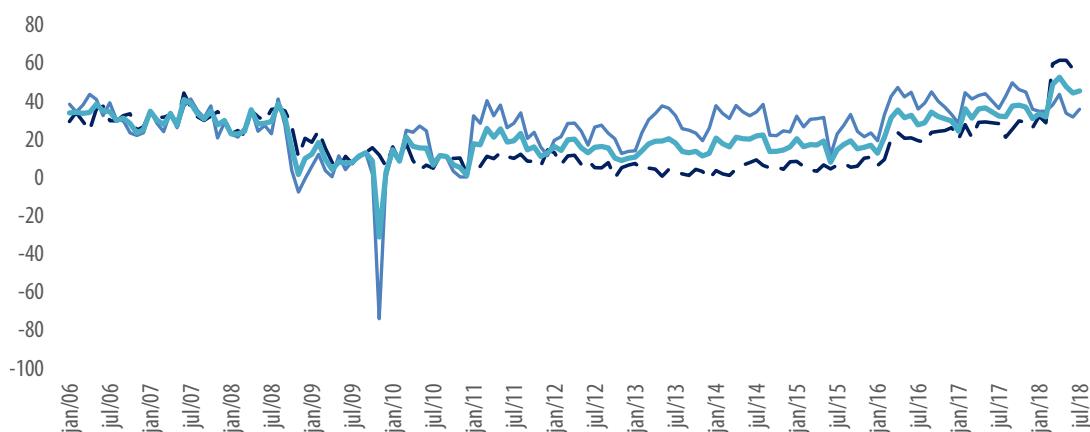
Indikator tromesečne očekivane prodaje na domaćem tržištu u novembru je zabeležio relativno visok pad od 9pp u odnosu na oktobar. U odnosu na uporedivi novembar prošle godine, zabeležen je za 19pp niži nivo očekivane prodaje.

Indikator očekivane prodaje na stranom tržištu u novembarskoj anketi zabeležio je pad od 3pp u odnosu na oktobar. U odnosu na uporedivi novembar prošle godine, Indikator očekivane prodaje zabeležio je nepromenjen rezultat.

Po pitanju novog zapošljavanja, u novembru se 17% firmi izjasnilo da planira da poveća broj zaposlenih u naredna tri meseca, uz 6,4% firmi koje planiraju smanjenje u istom periodu. Očekivanja po pitanju novog zapošljavanja niža su za 9,2pp u odnosu na uporedivi novembar prošle godine.

Na osnovu odgovora iz mesečne Ankete o konjunkturi u domaćoj industriji, koja se sprovodi od sredine 1994. godine, urađen je set indikatora postojećeg stanja i tromesečnih očekivanja. Svi indikatori dobijeni su tako što je procenat odgovora koji označavaju rast ili pozitivnu promenu oduzet od procenta odgovora koji označavaju pad ili negativnu promenu. Na primer, ako se 30% firmi izjasnilo da im proizvodnja raste, a 10% da im proizvodnja pada, indikator će imati vrednost od 20. Procenat firmi koji se izjasnilo da je stanje nepromenjeno (u ovom primeru 60%) se ne uzima u obzir. Anketa se sprovodi na reprezentativnom uzorku privatnih i državnih kompanija.

OPŠTI INDIKATOR POSLOVNE KLIME (2006 - 2018)

■ Tromesečna očekivanja

■ Trenutno stanje

■ Indikator konjunktore

*Opšti indikator dobijen je kao prosečna vrednost indikatora trenutnog položaja kompanija i tromesečnih očekivanja

Opšti indikator poslovne klime u novembru, zabeležio je pad u odnosu na oktobar za 3pp, kao rezultat lošijih tromesečnih očekivanja, i nešto boljih ocena o trenutnom položaju kompanija. U odnosu na uporedivi novembar 2017. godine, indikator je zabeležio veću vrednost za 6,4pp, usled značajno boljih ocena o trenutnom položaju kompanija, ali i slabijih tromesečnih očekivanja.

Prosečno korišćenje proizvodnih kapaciteta u novembru je iznosilo 76% i bilo je niže za 1,8pp u odnosu na oktobar. U odnosu na uporedivi novembar 2017. godine zabeležen je veći nivo korišćenja proizvodnih kapaciteta za 3,2pp.

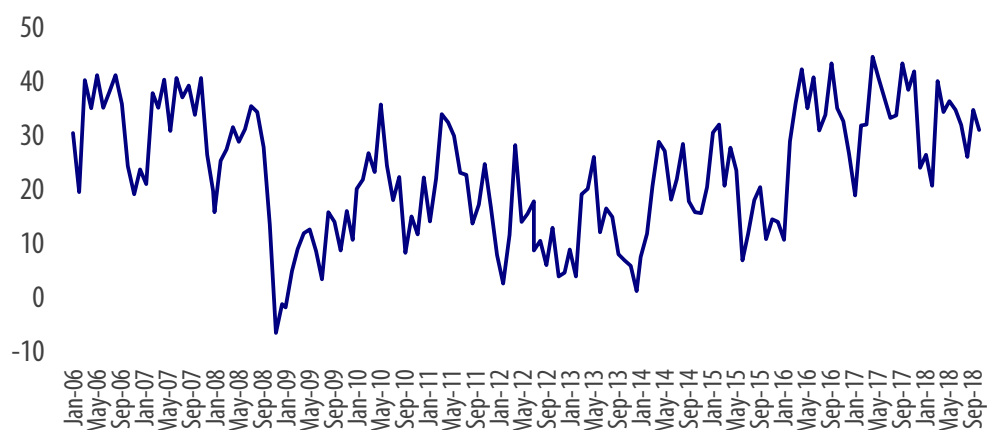
U novembru je zabeležen rast proizvodne aktivnosti koji je bio na sličnom nivou kao u oktobru – 31,8% anketiranih firmi se izjasnilo da im proizvodna aktivnost raste (u oktobru 27,8%), uz 11,5% kompanija kojima je proizvodna aktivnost u padu (u oktobru 7,2%). Na taj način, Indikator proizvodne aktivnosti u novembru ove godine ostvario je vrednost od 20,3pp, što je nešto niže u odnosu na uporedivi novembar prošle godine, kada je Indikator iznosio 22,4pp.

U novembru je Indikator koji meri nivo zaliha gotovih proizvoda zabeležio negativnu vrednost od 12,5pp, čime je zabeležen pad u odnosu na oktobar (veći broj firmi je istakao da ima nizak nivo zaliha u odnosu na optimalan nivo).

Indikator tekuće zaposlenosti u novembru je, nakon pada u oktobru, zabeležio pozitivnu vrednost od 5pp. I u odnosu na uporedivi novembar 2017. godine zabeležen je bolji rezultat po pitanju tekuće zaposlenosti (tada je ovaj Indikator imao negativnu vrednost od 0,5pp, tj. zabeležen je pad tekuće zaposlenosti).

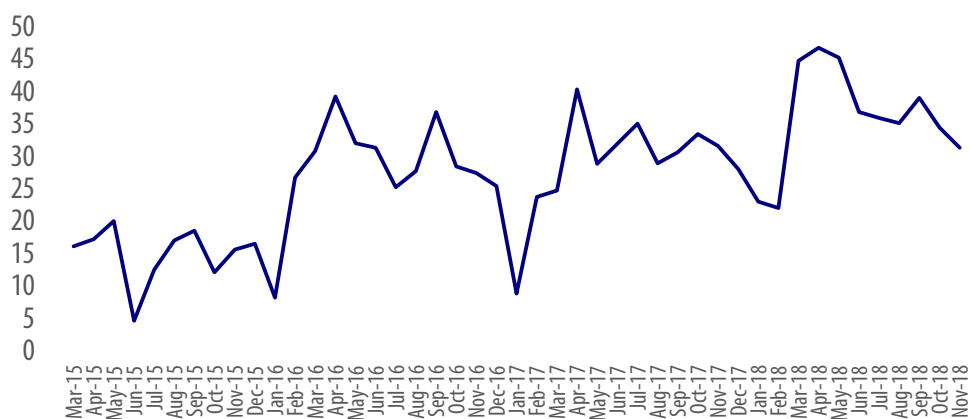
Indikator tromesečne očekivane prodaje na domaćem tržištu u novembru je zabeležio relativno visok pad od 9pp u odnosu na oktobar. Ovaj pokazatelj ujedno je i najbolji pojedinačni pokazatelj u novembarskoj anketi. U odnosu na uporedivi novembar prošle godine, zabeležen je za 19pp niži nivo očekivane prodaje.

INDIKATOR OČEKIVANE PRODAJE PREDUZEĆA NA DOMAĆEM TRŽIŠTU

Indikator očekivane prodaje na stranom tržištu u novembarskoj anketi zabeležio je pad od 3pp u odnosu na oktobar. U odnosu na uporedivi novembar prošle godine, Indikator očekivane prodaje zabeležio je nepromenjen rezultat.

INDIKATOR TROMESEČNE OČEKIVANE PRODAJE NA STRANOM TRŽIŠTU

Indikator koji meri proizvodne kapacitete u odnosu na ugovorenu prodaju, zabeležio je poboljšanje u odnosu na oktobar od 1,5pp (manjak kapaciteta u odnosu na ugovorenu prodaju). U odnosu na uporedivi novembar 2017. godine, Indikator je zabeležio poboljšanje od 8,5pp (manje slobodnih kapaciteta u odnosu na ugovorenu prodaju).

Indikator očekivanog kretanja cena u novembru zabeležio je povećanje od 4,6pp ali je uprkos tome ostao u zoni umreno niskih inflacionih očekivanja.

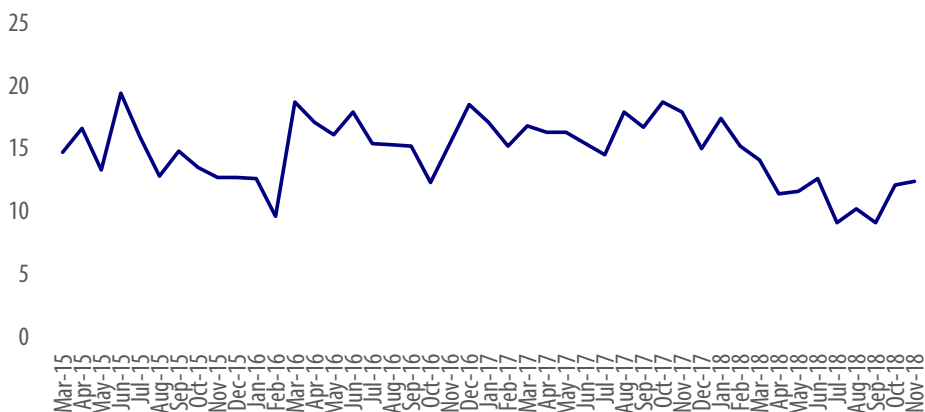
17,% firmi se izjasnilo da planira da poveća broj zaposlenih u naredna tri meseca (u oktobru 17,6%)

6,4% firmi planira smanjenje u istom periodu (u oktobru 7,6%)

U novembru je Indikator koji meri očekivanja po pitanju novog zapošljavanja zabeležio pozitivnu vrednost od 10,6p, čime je ostvaren blagi rast u odnosu na oktobar za 0,6pp.

Kada su u pitanju najveća ograničenja u poslovanju, 35,7% kompanija istaklo je slabu tražnju, nakon čega slede niske cene proizvoda za 26,7% kompanija, nedostatak kredita za 12,1% firmi, dok je 11% kompanije istaklo kao najveće ograničenje nedostatak radnika.

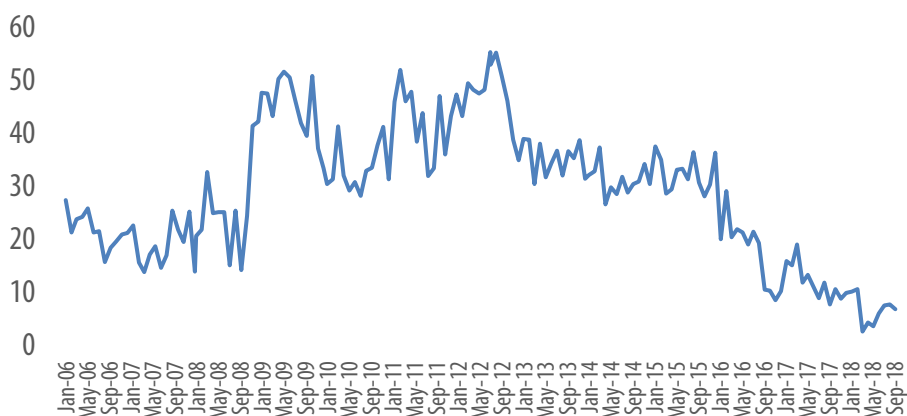
FIRME KOJE SU ISTAKLE NEDOSTATAK KREDITA KAO NAJVEĆE OGRANIČENJE U POSLOVANJU (%)

Što se tiče problema nelikvidnosti u domaćoj industriji, u novembru se 3,7% kompanija izjasnilo da im je nivo potraživanja previsok (u oktobru 1,4%), dok se 24,8% izjasnilo da im je nivo potraživanja visok ali izdrživ (u oktobru 26,7%).

Indikator očekivanog rizika u poslovanju zabeležio je rast od 2,2pp u odnosu na oktobar, čime je ostao u zoni koja ukazuje na relativno nisku vrednost ovog pokazatelja.

INDIKATOR OPŠTEG NIVOVA RIZIKA U POSLOVANJU U NAREDNA TRI MESECA

KONTAKT

 Privredna komora Srbije
Resavska 13-15
11000 Beograd

 T: (+381 11) 3300-910
F: (+381 11) 3230-949

 www.pks.rs
E: bis@pks.rs

 #PKS
@Privrednakomora